

Film «Twilight»

Vampyrmammaen

► Elizabeth Reaser spiller «Twilight»-filmene kjærlige moderfigur, Esme Cullen. 36-åringen sier livet hennes kun har endret seg til det bedre.

OSLO

– Jeg får være med på det hele, men likevel være en normal person, sier Reaser – som virker varm og sympatisk i virkeligheten også, i det hele kvartret NTB får møte henne.

For når en «Twilight»-stjerne kommer til Norge for å kaste glans over premieren, så blir det touch av Hollywood på Hotel Continental

Elizabeth Reaser sier at førpremierer på «The Twilight Saga: Breaking Dawn – Del 1» var et høydepunkt i livet hennes. Og da snakker vi altså om den norske førpremierer på Colosseum, der hun var fremste representant for filmsagaen som har slått alle rekorder.

Og uten Robert Pattinson til stede var det henne fansens begeistring flommet over for.

– Å få møte ungene, som er søte og så spente, er et høydepunkt. Det er en ære å få være med i en film som rører ved så mange. Det er en av de hyggeligste sidene ved skuespillerykket, sier Reaser, som synes det var riktig stas å få reise til Norge.

– Mye sniking rundt

For selv om den 36 år gamle skuespilleren bor i Hollywood, er det i det hun kaller kunstnerstrøket av byen.

Hun hevder hun ikke begynte å innse hvor stort «Twilight»-eventyret hadde vokst seg før vel uti innspillingen av tredje film, «Eclipse», i 2009.

– Folk drev og tvitret om oss, og jeg husker jeg sa til Peter (Facinelli) og Nikki (Reed) at «dette er stort». De så på meg og sa «velkommen til det 21. århundre», ler Reaser i dag – overvåket av en kjempeplakat av seg selv i rollen.

Det var på denne tiden interessen virkelig tok av, og sikkerheten ble trappert opp rundt «Twilight»-stjernene med Pattinson i spissen.

– Jeg husker vi måtte løpe fra fansen gjennom et underjordisk parkeringshus. Det ble mye sniking rundt, og store sikkerhetsoppbud, sier hun og forteller at det også hadde konsekvenser på filmsettet.

– At det var så mye vakthold og sikkerhet under innspillingen av «Breaking Dawn»-filmene, smittet også over på oss skuespillerne. Det ble liksom mer alvor da, samtidig med at det er mye spente øyeblikk og stress i selve handlingen

– Må skje spontant

Men Elizabeth Reaser klager ikke – hun er tvert om svært fascinert av hele «Twilight»-fenomenet.

– Da jeg fikk rollen, var jeg vel blant de ytterst få som ikke hadde hørt om «Twilight»-bøkene. Jeg leste dem da, elsket karakterene, og ble hektet.

Likevel er hun overrasket over hvor lidenskapelig forhold fansen har til filmserien.

– Graden av det er utrolig. Jeg tror ikke du klarer å skape

– Det er en ære å få være med i en film som rører ved så mange, sier Elizabeth Reaser. FOTO: KALLESTAD, GORM

noe slikt gjennom PR, det må skje spontant og av seg selv. Jeg tror nettopp det at det eksisterer et boklig univers først har vært viktig, samt at vi fikk laget gode filmer.

Selv ble hun fascinert av Cullen-vampyrenes kamp for å være etiske. Som vegetarianer, tidligere veganer, sier Reaser med et skjevt smil at hun

kan kjenne seg litt igjen i «sin» klans strev med å holde seg unna menneskeblod:

– De strever med å bekjempe impulsene daglig for å leve et etisk liv – ja, ikke-liv da – og ikke drepe mennesker. Det er en kamp for dem. Jeg er ikke like flink, jeg lar meg friste til en smørklatt nå og da, og bruker lær!

Klassisk cd

Kraftfull Valen i kontekst

Hvis en mener at den atonale musikken er mindre følsom, tar en fullstendig feil. Når en gripes av den atonale musikken, opplever man det som Michelangelo kalte for *l'altra beltà*, den annen skjønnhet. Vi bruker bare teknikken for å få den annen skjønnhet frem. Den atonale musikken er likeså følt som noen annen musikk, kanskje enda mer, men riktignok på en annen måte.

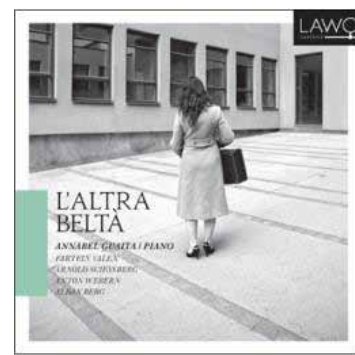
Dette sa Fartein Valen i et NRK-intervju i 1950. Det var to år før han døde og lenge etter at han hadde skrevet de fem klaververkene som er representert på denne flotte cd-en. Med atonal musikk siktet ikke Valen bare til sin egen atonale polyfone skrivemåte, som delvis var basert på inngående studier av Bach, men til alt fra Schönbergs og Alban Bergs senromantiske atonalitet til Schönbergs tolvtonemusikk og Weberns seria-

lisme. Da han i Berlin 1913 hørte en oppførelse av Schönbergs 1. strykekvartett, gjorde det et dypt inntrykk og var avgjørende for den vei han tok. Den danske Schönberg-forskeren Jan Maegaard har kalt Valen den eneste nordiske pioner for den tids avantgarde.

På denne cd-en får vi for første gang høre Valens klaververker i kontekst. Det er opplysende i både bokstavelig og metaforisk forstand. Det innledes med Valens fire klaverstykker op.22 (fra 1934/35), følsomt og med et mørkt-mystisk uttrykk i første stykke, *Nachtstück*, og kraftfullt spilt i det siste, *Gigue*. De står fint til fortsettelsen, Schönbergs seks små klaverstykker (fra 1911), ekspresjonistiske miniatyrer som Annabel Guaita fremfører med stor sensibilitet og uttrykkskraft. Alban Bergs senromantiske sonate (fra 1909) passer overraskende godt før Valens Inter-

merzzo op. 36, som er skrevet 30 år senere enn Bergs verk. Men det er et slektskap her, i den frie måten de behandler stemmene på, som slynger seg om hverandre, for så plutselig å danne sangbare fraser og melodier eller fortette seg til sterke utbrudd. Guaita har det rette spennet i dynamikk som må til i Valens *Intermezzo*, et av de vakreste stykkene han skrev – og nettopp uttrykk for: en annen skjønnhet.

Etter Schönbergs første stykke fra Fem klaverstykker op. 23 og stykket op. 33a har Guaita satt Valens to preludier op.29. Det passer også usedvanlig godt, siden disse er strengere komponert, med vekt på konstruksjon. Deretter kommer Weberns variasjoner op. 27, et komplekst verk og vanskelig å spille – hos Guaita virker det som et lekende lett klangspeil. Avslutningen med Valens variasjoner op. 23 står

Klaverstykker

- *L'altra beltà*.
- Klaverstykker av Fartein Valen, Arnold Schönberg, Alban Berg og Anton Webern.
- Annabel Guaita, klaver. Lawo.

som et kontrapunkt til Webern. Om Valen i mange av de tidligere innspillingene kunne virke noe tørr og matt, så er det ikke snev av dette her. I variasjonene er det det klanglige potensial som Guaita får vist på en overbevisende måte.

ARNFINN BØ-RYGG

Tv Premiere

Stilig plott, lovende start

Person of interest

- Amerikansk action/thrillerserie.
- På Canal+ Series i kveld

Jonathan Nolan er broren til regissøren Christopher, og har bidratt på manussiden til både «Memento», «The Prestige» og de to Batman-filmene broren har registrert. Nå har Jonathan slått seg sammen med den geni-forklarte serieskaperen J.J. Abram («Lost», «Fringe», «Felicity» og «Alias»). Resultatet er en spektakulær, spennende, relevant og aktuell tv-serie om bekjempelse av forbrytelser før den skjer.

Datageniet Mr. Finch (Michael Emerson) utviklet i kjølvannet av 11. september en database for myndighetene som gjennom overvåkning og registrering av personopplysninger skulle gjøre det mulig å kartlegge terrorplaner før de ble satt i verk. Nå tror alle at den mystiske Finch er død, men han har i stedet sikret seg fortsatt tilgang til den delen av databasen som myndighetene betrakter som «ikke relevant» i terrorøyemed. Han hyrer inn en annen alle tror er død, den tidligere CIA-agenten John Reese (Jim Caviezel).

For databasen kan også gi informasjon om mulige forbrytelser, og Finchs idé er å forhindre dem før de blir begått. Dette oppdraget gir han til Reese, som er topp-trent både fysisk og mentalt. Problemet ligger bare i å identifisere hvem som er forbryter og hvem som er offer. Og etter at Reese, som i begynnelsen av serien nærmest lever som en uteligger, havner oppi en spektakulær hendelse på tv-banen, fatter politikvinnen Carter (Taraji P. Henson) en spesiell interesse for hvem han er.

I den første episoden av denne 13 episoder lange sesongen brukes det naturlig nok mye tid på å presentere dette plottet. Det antydes klart at vi gjennom tilbakeblikk skal få vite mer både om bakgrunnen til hovedkarakterene og deres personlige liv. Der er det mye mørke og mye dramatik. Dette skaper både spenning og forventning til fortsettelsen, men det er også uunngåelig at den første episoden blir noe «grå» på grunn av dette. Det er likevel ikke tvil: dette er en påkostet serie av svært høy kvalitet, faktisk spillefilmkvalitet, og med stort kultpotensial.

ELISABETH BIE